זון אויפגאנג — 6.40.
זון אונטערגאנג — 5.49.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

דאס אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
טיילוויז וואלקנדיק, קיל

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 199. Winnipeg, Mon. Oct. 13, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. מאנטאג כא׳ תשרי, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

לאגע אין סאָוועט רוסלאנד איז איצט שווערער ווי זי איז ווען פריער געווען, זאָגט בערלינער קאָרעספּאָנדענט

הונגער אין קעלט דערוואַרט דאָס לאנד, שרייבט מאָסקווער קאָרעספּאָנדענט פון „וואסישער צייטונג״. — סאָוועטישער באריכט איז אָבער אן אָפּטימיסטישער.

בערלין, אקט. 13. — קיינמאָל, זינט דעם אויסבריך פון דער רעוואָלוציע, איז נאך די לאגע אין סאָוועט רוסלאנד ניט געווען אזוי פארצווייפלט ווי זי איז איצט, לויט א דעפעשע פארעפנטלאכט אין דער „וואסישער צייטונג״, פון ווילהעלם שטיין איר מאסקווער קארעספּאנדענט.

דאס לאנד האט נאך קיינמאל מיט אזוי־פיל שרעק ניט באגעגנט די אנקומענדיקע אויסגעגעבענע פארלעזונג און אויפרא־וויזאטאר, און ווי מען שרייבט אונז פון שיקאגא. האט ער דארט געמאכט זייער א גוטן איינדרוק מיט זיינע עפנטלאכע אויפטריטן.

—(::)—

ארבעטסלאָזיקייט ער־נער ווי מען מיינט, זאָגט וויליאם גרין

באסטאן, מאס., אקט. 13. — די רעגי־רונג און די באאמטע איבער׳ן גאנצן לאנד באגרייפן ניט די גאנצע ערנסטקייט פון דער ארבעטסלאזיקייט לאגע, איז די מיי־נונג פון וויליאם גרין, פּרעזידענט פון דער אמעריקאנער ארבעטער פעדעראציע.

מר. גרין, וועלכער האט צוזאמען גע־קליבן אינפארמאציע וועגן דער לאגע פון דעלעגאטן פונ׳ם גאנצן לאנד צו דער יער־לאכער קאנווענשאן פון דער פעדעראציע, וואס ווערט איצט דא אפּגעהאלטן, האט געזאגט: „די באאמטע פון דער פעדעראַ־לער רעגירונג, פון די שטאט רעגירונגען און פון די מוניציפּאליטעטן מוזן נעמען אין אנבאטראכט דעם אנקום פון די ווינ־טערדיקע חדשים. זיי קאנען זיך ניט אויס־באהאלטן פון די פאקטן. מיט׳ן גאנצן פון קעלטערן וועטער, ווערט די לאגע ערנס־טער פון טאג צו טאג״.

לאָרד ווילינגדאָן פאַרוואונדעט שפּילנדיק גאָלף

סידני, נ. ס. אקט. 13. — לארד ווי־לינגדאן, גאווערנאר דזשענעראל פון קאַ־נאדע, איז פארוואונדעט געווארן אין אויג מיט א פילקע, שפּילנדיק דא גאָלף. נאך א מעדיצינישער אונטערזוכונג, האבן די דאקטוירים אנגעזאגט, אז די וואונד איז נים ערנסט און דער גאווערנאר דזשענע־ראל וועט קאנען פארזעצן זיין רייזע אי־בער די מאריטימע פּראווינצן.

דיכטער לוצקי קומט קיין ווינניפּעג

ווי מען מעלדעט אונז פון שיקאגא, וועט דער באקאנטער אידישער דיכטער לוצקי, וועלכער געפינט זיך איצט דארט אויף א באזוך, אין א וואך אדער צוויי ארום אפּפאר אויף א באזוך קיין ווינניפּעג.

ה׳ לוצקי איז איינער פון די אנגעזע־ענסטע יונגע אידישע דיכטער. ער איז אן אויסגעצייכנטער פארלעזער און אויפרא־וויזאטאר, און ווי מען שרייבט אונז פון שיקאגא. האט ער דארט געמאכט זייער א גוטן איינדרוק מיט זיינע עפנטלאכע אויפטריטן.

—(::)—

ארבעטסלאָזיקייט ער־נער ווי מען מיינט, זאָגט וויליאם גרין

באסטאן, מאס., אקט. 13. — די רעגי־רונג און די באאמטע איבער׳ן גאנצן לאנד באגרייפן ניט די גאנצע ערנסטקייט פון דער ארבעטסלאזיקייט לאגע, איז די מיי־נונג פון וויליאם גרין, פּרעזידענט פון דער אמעריקאנער ארבעטער פעדעראציע.

מר. גרין, וועלכער האט צוזאמען גע־קליבן אינפארמאציע וועגן דער לאגע פון דעלעגאטן פונ׳ם גאנצן לאנד צו דער יער־לאכער קאנווענשאן פון דער פעדעראציע, וואס ווערט איצט דא אפּגעהאלטן, האט געזאגט: „די באאמטע פון דער פעדעראַ־לער רעגירונג, פון די שטאט רעגירונגען און פון די מוניציפּאליטעטן מוזן נעמען אין אנבאטראכט דעם אנקום פון די ווינ־טערדיקע חדשים. זיי קאנען זיך ניט אויס־באהאלטן פון די פאקטן. מיט׳ן גאנצן פון קעלטערן וועטער, ווערט די לאגע ערנס־טער פון טאג צו טאג״.

דעבאטע איבער פרעמיער בענעטס פאָרשלאג פון אימפּעריאלע פארצוג טאריפן ווערט היינט פאָרטגעזעצט

לאנדאן, אקט. 13. — די פירער פון די דעלעגאציעס צו דער אימפּעריאלע קאנ־פערענץ וועלן היינט פארזעצן די דעבאַ־טעס איבער דעם פארשלאג פון פרעמיער בענעטס, פון קאנאדע, וועגן איינפירן פאר־צוג טאריפן מיט׳ן צוועק צו דערמוטיקן דעם אינטער־אימפּעריאלן האנדל.

עס ווערט אלגעמיין אנערקענט, אז מר. בענעטס פארשלאג איז די וויכטיקסטע פראגע פאר דער קאנפערענץ. וואס איז שייך אבער דער בריטישער רעגירונג, ווערט עס פארשטאנען, אז פילוּ סנאר דען, פינאנץ מיניסטער, האט גע׳פועל׳ט, זי זאל ניט איינגיין אויף דעם פלאן, וואס וואלט געמיינט א טאריף אויף שפּייז פּראַ־דוקטן אין ענגלאנד.

סמענלי באלדווין, פירער פון די קאנ־סערוואטיוון, האט זיך, פארקערט, אנגע־כאפּט אן מר. בענעטס פלאן, און ער איז גרייט צו מאכן דעם דאזיקן פלאן פאר דער „אישו״ אונ׳ם קומענדיקן קאמפּיון. אלייכצייטיק זיינען אבער די אנהיינגער פון ביוועדברוקס אימפּעריאלן פרייען האנדל פלאן ניט צופרידן מיט מר. בע־נעטס פארשלאג, ווייל ער זאגט זיך אינ־גאנצן אפּ פונ׳ם פרייען האנדל אין די גרעניצן פון דער אימפּעריע.

עס ווערט דערוואַרטעט, אז די פראגע זאל אנטשלאסן ווערן ביי דער קאנפערענץ אין משך פון דער לויפנדיקער וואך.

—(::)—

פּרעזידענט פון אמעריקאנער „גאָלד סטאר״ מוטערס טויט

סאן־פראנציסקא, קאל., אקט. 13 (אר־טא). — מרס. לאה ה. דייוויס, די אידי־שע פרוי וואס איז געווען די נאציאנאלע פּרעזידענטן פון די אמעריקאנער „גאָלד סטאר״ מוטערס, איז דא געשטארבן אין איר היים.

די „גאָלד סטאר״ איז אן ארגאניזאציע פון אמעריקאנער מוטערס וועמעס זין האבן געדינט אין דער אמעריקאנער ארמיי און זיינען געפאלן אין די שלאכטן פון דער וועלט־מלחמה.

—(::)—

פּאָרט אויף באזוך קיין אָטאַווא

די פריינט פון לאיער ראטנער בעטן צו מעלדן, אז ער איז אפּגעפאָרן אויף א ריי־זע קיין אטאווא.

דזשעק דיימאָנד, באַוואוסטער ניו־יאָרקער גענגסטער, געשאָסן און ערנסט פאַרוואונדעט געוואָרן

ניו־יארק, אקט. 13.— דזשעק דיימאנד איינער פון ניו־יארקער באוואוסטסטע גענגסטערס און געוועזענע לייב־וועכטער פון מראנאלד ראשטיין, איז ערנסט פאר־וואונדעט געווארן פון פינף קוילן וואס זיינען אריינגעשאסן געווארן אין זיין באַ־העלטעניש פלאץ, אין א צימער אין האַ־טעל מאנטשעלא, 35 וועסט 64טע סטריט.

ווי דיימאנד האט דערציילט דער פּאַ־ליציי, איז ער געווען אליין אין זיין צי־מער אויפ׳ן בעט, ווען דריי אומבאקאנטע פּערזאנען האבן זיך איינגעבראכט אינ׳ם צימער און האבן אנגעהויבן שיסן. זיין לאַ־גע איז איצט אן ערנסטע, כאטש ער האט נאך וואַרשיינלאך גוטע געלעגענהייטן צו בלייבן לעבן. די דאקטוירים אינ׳ם שפּי־טאל וואו ער איז צוגענומען געווארן זיי־נען יערנפאלס זיכער, אז ער וועט דורכ־לעבן דורך דער נאכט.

די פּאליציי האט פארהאלטן פאר אויס־פארשונג א געוויסע מיס מאריאן ראַ־בערטס, א שוי מיידל, וועלכע האט גע־וואוינט אינ׳ם זעלבן האטעל, אין א צי־מער בשכנות מיט דיימאנד. זי איז פאר־שוואונדן געווארן פון איר צימער נאך דער שיסעריי, און די פּאליציי האט זי געפּר־נען באהאלטן זיך אין א קליידער־שאפע ביי מיס עגנעס אַ׳לעפּלין, א שוי־מיידל, וואס משפּם זיך איצט מיט דעם מואווי אקטיאר רודי וועלי.

מיס ראבערטס דערציילט, אז זי האט געהערט די שיסעריי בעת זי איז געווען אין איר באד, און זי האט זיך באלד אנ־נעמען אז איז אוועקגעלאפן פון איר צי־מער. די פּאליציי דערוויסט זיך אבער, אז זי האט די טעג געצייגט פאר אירע פריינט א דימענטענעם רינג, און זי האט געזאגט אז דאס איז א פארלאבונגס רינג׳ל פון דזשעק דיימאנד. די פּאליציי איז דערפאר חושד, אז זי וויים מער ווי זי וויל דער־ציילן.

נח לעווין, באַקאַנטער ווינניפּעגער אידישער תושב, געשטאָרבן

נאך א ליינגערער קראנקהייט, איז בײַ דעם לעצטן טאג פון זיין לעבן, און אפילו די שארפסטע קענער פונ׳ם קאר־מוניזם האבן געמוזט האבן דרך־ארץ פאר זיין איבערגעבנהייט צו זיין אידעאל און דער קראפט פון זיין איבערצייגונג.

דערצוזינן איז א טראַ־ציציאלעלער אי־דישער סביבה, איז ער אויך געווען דורכ־געזאפּט מיט אידישער לומדות, און אין זיינע עפנטלאכע אויפטריטן פלעגט ער ליב האבן צו באנוצן זיך מיט אויסצוגן פון תנ״ך און פון תלמוד, וואס האט צור געגעבן זיינע רייד א באזונדער עקזאטישע באפארבונג.

מיט איינציקע יארן צוריק האט ער גע־מאכט א רייזע קיין סאָוועט רוסלאנד, און איז געקומען צוריק נאך מער אי־בערצייגט אין זיין קאמוניזם, ווי פרי־ער.

דער פארשטארבענער האט איבערגע־לאזן זיין פרוי, דריי זין (ראובן, שואל און גרשון, — אלע אין ווינניפּעג), און פינף טעכטער (מרס. פּאפּיסקי, מרס. פּ. סימקין, מרס. ש. עלקין, מרס. מאנטעל און מיס רעי לעווין — אלע אין ווינניפּעג, אויסער מרס. מאנטעל, אין ניו־יארק).

די לויה איז פארגעקומען נעכטן (זונ־טאג) 11 אינדערפרי צום היברו סיק בע־נעפיט בית־עלמין, און א גרויסער עולם האט אים באגלייט צו זיין אייביקער רו.

נחַ לעווין, באַקאַנטער ווינניפּעגער אידישער תושב, געשטאָרבן

נאך א ליינגערער קראנקהייט, איז בײַ דעם לעצטן טאג פון זיין לעבן, און אפילו די שארפסטע קענער פונ׳ם קאַ־מוניזם האבן געמוזט האבן דרך־ארץ פאר זיין איבערגעבנהייט צו זיין אידעאל און דער קראפט פון זיין איבערצייגונג.

דערצוזינן איז א טראַ־ציציאלעלער אי־דישער סביבה, איז ער אויך געווען דורכ־געזאפּט מיט אידישער לומדות, און אין זיינע עפנטלאכע אויפטריטן פלעגט ער ליב האבן צו באנוצן זיך מיט אויסצוגן פון תנ״ך און פון תלמוד, וואס האט צור געגעבן זיינע רייד א באזונדער עקזאטישע באפארבונג.

מיט איינציקע יארן צוריק האט ער גע־מאכט א רייזע קיין סאָוועט רוסלאנד, און איז געקומען צוריק נאך מער אי־בערצייגט אין זיין קאמוניזם, ווי פרי־ער.

דער פארשטארבענער האט איבערגע־לאזן זיין פרוי, דריי זין (ראובן, שואל און גרשון, — אלע אין ווינניפּעג), און פינף טעכטער (מרס. פּאפּיסקי, מרס. פ. סימקין, מרס. ש. עלקין, מרס. מאנטעל און מיס רעי לעווין — אלע אין ווינניפּעג, אויסער מרס. מאנטעל, אין ניו־יארק).

די לויה איז פארגעקומען נעכטן (זונ־טאג) 11 אינדערפרי צום היברו סיק בע־נעפיט בית־עלמין, און א גרויסער עולם האט אים באגלייט צו זיין אייביקער רו.

אויפשטאנד אין צפון כינע אונטערדריקט, באריכטעט רעגירונג

דרייסיק טויזנט געטויט און פארוואונדעט אין אנטשיידענער שלאכט. — רעגירונג פארכאפּט לאיאנג און צעשמעטערט ארמייען פון די צפון רעבעלן.

שאנכאי, אקט. 13. — ארום דרייסיק טויזנט מענשן זיינען געטויט אדער פאר־וואונדעט געווארן אין די בלוט־שלאכטן אין צפון כינע, אין וועלכע די רעגירונג האט אפּגעהאלטן אנטשיידענע זיגן, לויט באריכטן פון נאנקין. די רעגירונג באריכ־טעט אויך, אז זי האט פארכאפּט לאיאנג, האט אינגאנצן צעשמעטערט די צפון אר־מייען, פארכאפּנדיק 100 טויזנט געפאנ־גענע. די צפון ארמיי, וואס באשטייט נאך פון א פערטל מיליאן מענשן, איז זיך צע־לאפן אין אומארדענונג און איז צעשאטן געווארן.

לאיאנג איז געווען די הויפּט־קוואַרטיר פון דעם „קריסטלאכן גענעראל״, מארשאל פענג יו־הסיאנג, און איז א וויכטיקער סטראטעגישער פונקט אויף דער אייזנבאן.

דער „קריסטלאכער גענעראל״ איז איצט גרינדלאך צעשלאגן און איז מער ניט קיין פאקטאר אינ׳ם אויפשטאנד פון צפון כינע.

מארשאל טשאנג הסוע־ליאנג, 30־יא־ריקער דיקטאטאר פון מאנדזשוריע, גייט האנט־אין־האנט מיט דער רעגירונג צו־נירונג, וואס מאכט די לאגע פון די צפון רעבעלן איינגאנצן האפנונגסלאס. די נאנ־קינער רעגירונג האט באשטימט ליאנג פאר צווייטן קאמאנדיר פון די כינעזישע נאציאנאליסטישע ארמייען, אזוי אז אפּ־ציעל פארנעמען פון דעם צווייטן ארט נאך פּרעזידענט טשיאנג קאי־שעק.

ווי עס ווערט באריכטעט, האט ליאנג פארכאפּט פיפּנג (פעקין), און ער וועט וואַרשיינלאך פארבלייבן דער הערשער פון דער שטאט.

אויפשטאנד אין צפון כינע אונטערדריקט, באריכטעט רעגירונג

דרייסיק טויזנט געטויט און פארוואונדעט אין אנטשיידענער שלאכט. — רעגירונג פארכאפּט לאיאנג און צעשמעטערט ארמייען פון די צפון רעבעלן.

שאנכאי, אקט. 13. — ארום דרייסיק טויזנט מענשן זיינען געטויט אדער פאר־וואונדעט געווארן אין די בלוט־שלאכטן אין צפון כינע, אין וועלכע די רעגירונג האט אפּגעהאלטן אנטשיידענע זיגן, לויט באריכטן פון נאנקין. די רעגירונג באריכ־טעט אויך, אז זי האט פארכאפּט לאיאנג, האט אינגאנצן צעשמעטערט די צפון אר־מייען, פארכאפּנדיק 100 טויזנט געפאנ־גענע. די צפון ארמיי, וואס באשטייט נאך פון א פערטל מיליאן מענשן, איז זיך צע־לאפן אין אומארדענונג און איז צעשאטן געווארן.

לאיאנג איז געווען די הויפּט־קוואַרטיר פון דעם „קריסטלאכן גענעראל״, מארשאל פענג יו־הסיאנג, און איז א וויכטיקער סטראטעגישער פונקט אויף דער אייזנבאן.

דער „קריסטלאכער גענעראל״ איז איצט גרינדלאך צעשלאגן און איז מער ניט קיין פאקטאר אינ׳ם אויפשטאנד פון צפון כינע

מארשאל טשאנג הסוע־ליאנג, 30־יא־ריקער דיקטאטאר פון מאנדזשוריע, גייט האנט־אין־האנט מיט דער רעגירונג צו־נירונג, וואס מאכט די לאגע פון די צפון רעבעלן איינגאנצן האפנונגסלאס. די נאנ־קינער רעגירונג האט באשטימט ליאנג פאר צווייטן קאמאנדיר פון די כינעזישע נאציאנאליסטישע ארמייען, אזוי אז אפּ־ציעל פארנעמען פון דעם צווייטן ארט נאך פּרעזידענט טשיאנג קאי־שעק.

ווי עס ווערט באריכטעט, האט ליאנג פארכאפּט פיפּנג (פעקין), און ער וועט וואַרשיינלאך פארבלייבן דער הערשער פון דער שטאט.

דער בייזער גייסט פון דייטש־לאנד

אדאלף היטלער

(תעפלאכטייט פון „בני ברית מענעזין״)

דאס איז דאס בילד פונ׳ם פירער פון די זינגרייכע דייטשע פאשיסטן און פאר־ביסענע אנטיסעמיטן. ס׳איז אינטערע־סאנט, אז היטלער אליין איז אפילו ניט קיין דייטשער בירגער, — ער איז א געוועזענער עסטרייכער, פון געמישטן בלוט: זיין פאטער איז געווען אן עסט־רייכער דייטש, און זיין מוטער — א טשעכא־סלאוואקישע.

—(::)—

אָנקומענדיקע אידישע אימיגראַנטן

די פאלגנדיקע אידישע אימיגראנטן פאר דער וועסט קומען מיט דער באלטיק־אמעריקא שיף „קאסטיושקא״ (זיי ווערן דערוואַרטעט אין האליפאקס ארום אקט. 17טן, און אין ווינניפּעג — ארום אקט. 20)

מעכאנאוויסקי פאמיליע, צו וו. קעלער; חיה־שרה איינסמאן, צו ראזע בארנשטיין; שמואל בעראטשאק, צו ה. גלעדסטאן; אברהם־הערש גראוויץ, צו ג. גראוויץ, מינדל פרענקל, צו רעוו. ד. קאנטאוויץ; קאץ פאמיליע, צו מ. בוקבייגדער; ב. קירזש־נער, צו מאריאם קירזשנער; שטערנבערג פאמיליע, צו לואי שטערנבערג.

יענטע גאלדנבערג, צו י. גוטמאן; שאר־לאט פאמיליע, צו קלארא לעווין; עטקע אלטמאן, צו ישראל אלטמאן; שרה ליפּ־שיץ, צו מים ב. ליפּשיץ; הערמאן פרענקל, צו מרס. י. קאפּלאן; סילוויא קאַרפּעל, צו מרס. ב. מ. רייזנבערג; מלכה קלין, צו אסתר שטיין; באסיע בערקון, צו ר. קאַ־הען; אייזיק סטאלער, צו מרס. ד. בורקא; חיה פרנס, צו פרענק קיין; חנה לאווע, צו מרס. ה. וואלדמאן.

—(::)—

רעגירונגס ארגאן אין קאַרפּאַטן רוסלאנד אטאקירט ציוניסטן

פּראג, אקט. 13 (איטא). — דער רע־גירונגס ארגאן פון קאַרפּאַטן רוסלאנד „פּאַרקאַר־פּאַטסקע הלאָס״ איז ארויסגע־קומען מיט א שארפער אטאקע קעגן די ציוניסטן דערפאר, ווייל זיי אגיטירן, אז די אידן זאלן אנגעבן זייער אידישער נאַ־ציאנאליטעט און די אידישע שפּראַך בעת דער קומענדיקער צענזוס רעגיסטראציע.

„דער ציוניזם האט נים געבראכט קיין נוטס פאר דעם אידישן פאלק״, — דער־קלערט די צייטונג, — דער ציוניזם האט בלויז געפירט דערצו, אז די אידן זאלן זיך פאראייניקן מיט די אנדערע מינאָרי־טעטן, וועלכע זיינען קיינמאל ניט געווען לאיאל צו דער מלוכה און צו דער מיאָריטעט אין לאנד. זיי אנטוויקלען אויף א שפּראַך קאמף, וואס האט קיינמאל פריער ניט עקזיסטירט״.

די דאזיקע אטאקע פון דער רעגירונגס צייטונג ווערט באטראכט אלס א מיטל אפּצושרעקן די אידן, כדי זיי זאלן זיך דערקלערן אלס טשעכן ווען עס וועט גע־נומען ווערן דער צענזוס.

—(::)—

געוועזענער תושב באזוכט ווינניפּעג

דזש. סטאמבלער, א געוועזענער ווינני־פּעגער תושב פאר 25 יאר און פאר די לעצטע דריי יאר אין טאראנטא, געפינט זיך איצט אין ווינניפּעג אויף זיין רייזע קיין־רעדזשיינע און וואנקאווער. ער וועט זיין צוריק אין ווינניפּעג אין צוויי וואכן ארום ווען ער וועט דא פארברייענגען א קורצע צייט צו זעען זיך מיט זיינע פריינט און באקאנטע.

—(::)—

ברוך גלאזמאן, באַוואוסטער אידישער שריפטשטעלער, צו־ריקגעקומען פון איראָפּע

ניו־יארק, אקט. 13 (איטא). — ברוך גלאזמאן, דער באקאנטער אידישער נאַ־וועליסט, איז צוריקגעקומען פון איראָפּע וואו ער האט פארבראכט די לעצטע פיר יאר. גלאזמאן האט באזוכט סאָוועט רוס־לאנד, פּוילן דייטשלאנד און פראנקרייך. פאר דער צייט וואס גלאזמאן איז געווען אין איראָפּע האט ער אנגעשריבן אייניקע ביכער וואס זיינען אויסגעגעבן געווארן דורך דעם ווייל׳נער קלעעקן פארלאג. גלאזמ־מאן האט אויך אנגעשריבן א בוך וועגן אידישן און אלגעמיינעם לעבן אין סאָוועט רוסלאנד, וואס איז ארויסגעגעבן געווארן אין אידיש און איז שפּעטער איבערזעצט געווארן אין רוסיש און איז ארויסגעגעבן געווארן דורך דעם רעגירונגס פארלאג.

גלאזמאן איז געקומען קיין אמעריקע בלויז אויף עטלאכע חדשים צייט, ער וועט ארויסטרעטן אין ניו־יארק און אין דער פּראָווינץ מיט א סעריע לעקציעס וועגן דער אידישער ליטעראטור און דעם אידישן לעבן אין פארשיידענע לענדער.

—(::)—

מיניסטער פון טורינגיע לאזט ניט אויפפירן פילם וואס ווייזט א ליבע צווישן א דייטש און א אידיש מיידל

בערלין, אקט. 13 (איטא). — דר. וויל־העלם פריק, דער אינערן מיניסטער פון דער דייטשער פּראָווינץ טורינגיע, האט פאַרבאָטן אויפצופירן אין טורינגיע די פילם „די צוויי וועלט״, אין וועלכער עס ווערט געשילדערט א ליבע צווישן א עסטרייכישן אפיצער און א אידיש מיידל. אין דע רפילם ווערט אויך געוויזן א פּאַנ־ראַם אויף אידן.

אין זיין דערקלערונג וועגן דעם פאר־באט צו וויזן דאס בילד זאגט דר. פריק, אז „עס איז א באליידיקונג צו כראַקטע־ריזירן די אידן אלס א בעסער פאלק, ווי דאס זיינען די עסטרייכער. מיר קענען ניט דערלויבן אזא באליידיקונג קעגן אונ־זערע עסטרייכישע ברידער.

רעגירונג פון בראזיליע באריכטעט וויכטיקע זיגן איבער אינסורגענטן

ריא דע זשאנעירא. בראזיליע, אקט. 13 די רעגירונג באריכטעט א צאל וויכטיקע זיגן איבער די אינסורגענטן אויף פארשיי־דענע פראנטן, אין די שלאכטן וואס זיי־נען אויסגעבראכן נאכדעם ווי די רעגירונג האט קאנצענטרירט אירע קרעפטן מיט דער אנטשלאסנהייט אונטערצודריקן דעם אויפשטאנד.

א רעגירונגס קאמוניקאט באריכטעט אז אירע טרופּן זיינען ארויינגעדרונגען אין די שטאטן פון מינאס געראעס, פּאראנא און באהיא, ברעכנדיק דעם ווידערשטאנד פון די רעבעלן.

דא ווערט באהויפּטעט, אז די רעוואלו־ציע איז ניט אפּפאולער, און אז די אינ־סורגענטן איז ניט געלונגען צו געווינען די שטיצע פון דער ארמיי און פון׳ם פלאט אין דער מאס אין וועלכער זיי האבן דער־ווארט.

ריא גראנד דא סול, בראזיליע, אקט. 13 טאסטראפע ווערט ניט באריכטעט.

ווי די הויפּט־קוואַרטיר פון די אינסור־גענטן באריכטעט, האט זי איצט אונטער איר קאנטראל גאנץ צפון בראזיליע, מיטן אויסנאם פון די אמאזאנער שטאטן אין די טראפּישע געגנטן. די רעוואלוציציאנע־רע טרופּן, באוועגן זיך אין דער ריכטונג פון דרום.

—(::)—

בראזיליער צוג מיט 1000 מענ־שען פאלט אריין אין אויסגרוב

בוענאס איירעס, ארגענטינע, אקט. 13. אומבאשטעטיקטע באריכטן פון בראזיליע לויטן, אז א צוג מיט טויזנט פעדעראלע סאלדאטן איז אראפּ פון די רעלסן צווישן סאא פאולא און סאנטאס און איז צעשמע־טערט געווארן אין די אויסגראבונגען ביי דער ליניע. די צאל קרבנות פון דער קאַ־טאסטראפע ווערט ניט באריכטעט.

לאגע אין סאָוועט רוסלאנד איז איצט שווערער ווי זי איז ווען פריער געווען, זאָגט בערלינער קאָרעספּאָנדענט

הונגער אין קעלט דערוואַרט דאָס לאנד, שרייבט מאָסקווער קאָ־רעספּאָנדענט פון „וואסישער צייטונג״. — סאָוועטישער באריכט איז אָבער אן אָפּטימיסטישער.

בערלין, אקט. 13. — קיינמאָל, זינט דעם אויסבריך פון דער רעוואָלוציע, איז נאך די לאגע אין סאָוועט רוסלאנד ניט געווען אזוי פארצווייפלט ווי זי איז איצט, לויט א דעפעשע פארעפנטלאכט אין דער „וואסישער צייטונג״, פון ווילהעלם שטיין איר מאסקווער קארעספּאנדענט.

דאס לאנד האט נאך קיינמאל מיט אזוי־פיל שרעק ניט באגעגנט די אנקומענדיקע אויסגעגעבענע פארלעזונג און אויפרא־וויזאטאר, און ווי מען שרייבט אונז פון שיקאגא. האט ער דארט געמאכט זייער א גוטן איינדרוק מיט זיינע עפנטלאכע אויפטריטן.

—(::)—

ארבעטסלאָזיקייט ער־נער ווי מען מיינט, זאָגט וויליאם גרין

באסטאן, מאס., אקט. 13. — די רעגי־רונג און די באאמטע איבער׳ן גאנצן לאנד באגרייפן ניט די גאנצע ערנסטקייט פון דער ארבעטסלאזיקייט לאגע, איז די מיי־נונג פון וויליאם גרין, פּרעזידענט פון דער אמעריקאנער ארבעטער פעדעראציע.

מר. גרין, וועלכער האט צוזאמען גע־קליבן אינפארמאציע וועגן דער לאגע פון דעלעגאטן פונ׳ם גאנצן לאנד צו דער יער־לאכער קאנווענשאן פון דער פעדעראציע, וואס ווערט איצט דא אפּגעהאלטן, האט געזאגט: „די באאמטע פון דער פעדעראַ־לער רעגירונג, פון די שטאט רעגירונגען און פון די מוניציפּאליטעטן מוזן נעמען אין אנבאטראכט דעם אנקום פון די ווינ־טערדיקע חדשים. זיי קאנען זיך ניט אויס־באהאלטן פון די פאקטן. מיט׳ן גאנצן פון קעלטערן וועטער, ווערט די לאגע ערנס־טער פון טאג צו טאג״.

דעבאטע איבער פרעמיער בענעטס פאָרשלאג פון אימפּעריאלע פארצוג טאריפן ווערט היינט פאָרטגעזעצט

לאנדאן, אקט. 13. — די פירער פון די דעלעגאציעס צו דער אימפּעריאלע קאנ־פערענץ וועלן היינט פארזעצן די דעבאַ־טעס איבער דעם פארשלאג פון פרעמיער בענעטס, פון קאנאדע, וועגן איינפירן פאר־צוג טאריפן מיט׳ן צוועק צו דערמוטיקן דעם אינטער־אימפּעריאלן האנדל.

עס ווערט אלגעמיין אנערקענט, אז מר. בענעטס פארשלאג איז די וויכטיקסטע פראגע פאר דער קאנפערענץ. וואס איז שייך אבער דער בריטישער רעגירונג, ווערט עס פארשטאנען, אז פילוּ סנאר דען, פינאנץ מיניסטער, האט גע׳פועל׳ט, זי זאל ניט איינגיין אויף דעם פלאן, וואס וואלט געמיינט א טאריף אויף שפּייז פּראַ־דוקטן אין ענגלאנד.

סמענלי באלדווין, פירער פון די קאנ־סערוואטיוון, האט זיך, פארקערט, אנגע־כאפּט אן מר. בענעטס פלאן, און ער איז גרייט צו מאכן דעם דאזיקן פלאן פאר דער „אישו״ אונ׳ם קומענדיקן קאמפּיון. אלייכצייטיק זיינען אבער די אנהיינגער פון ביוועדברוקס אימפּעריאלן פרייען האנדל פלאן ניט צופרידן מיט מר. בע־נעטס פארשלאג, ווייל ער זאגט זיך אינ־גאנצן אפּ פונ׳ם פרייען האנדל אין די גרעניצן פון דער אימפּעריע.

עס ווערט דערוואַרטעט, אז די פראגע זאל אנטשלאסן ווערן ביי דער קאנפערענץ אין משך פון דער לויפנדיקער וואך.

—(::)—

פּרעזידענט פון אמעריקאנער „גאָלד סטאר״ מוטערס טויט

סאן־פראנציסקא, קאל., אקט. 13 (אר־טא). — מרס. לאה ה. דייוויס, די אידי־שע פרוי וואס איז געווען די נאציאנאלע פּרעזידענטן פון די אמעריקאנער „גאָלד סטאר״ מוטערס, איז דא געשטארבן אין איר היים.

די „גאָלד סטאר״ איז אן ארגאניזאציע פון אמעריקאנער מוטערס וועמעס זין האבן געדינט אין דער אמעריקאנער ארמיי און זיינען געפאלן אין די שלאכטן פון דער וועלט־מלחמה.

—(::)—

פּאָרט אויף באַזוך קיין אָטאַווא

די פריינט פון לאיער ראטנער בעטן צו מעלדן, אז ער איז אפּגעפאָרן אויף א ריי־זע קיין אטאווא.

מינעראל פון בראזיליע באריכטעט

בוענאס איירעס, ארגענטינע, אקט. 13. אומבאשטעטיקטע באריכטן פון בראזיליע לויטן, אז א צוג מיט טויזנט פעדעראלע סאלדאטן איז אראפּ פון די רעלסן צווישן סאא פאולא און סאנטאס און איז צעשמע־טערט געווארן אין די אויסגראבונגען ביי דער ליניע. די צאל קרבנות פון דער קאַ־טאסטראפע ווערט ניט באריכטעט.

רעגירונג פון בראזיליע באריכטעט וויכטיקע זיגן איבער אינסורגענטן

ריא דע זשאנעירא. בראזיליע, אקט. 13 די רעגירונג באריכטעט א צאל וויכטיקע זיגן איבער די אינסורגענטן אויף פארשיי־דענע פראנטן, אין די שלאכטן וואס זיי־נען אויסגעבראכן נאכדעם ווי די רעגירונג האט קאנצענטרירט אירע קרעפטן מיט דער אנטשלאסנהייט אונטערצודריקן דעם אויפשטאנד.

א רעגירונגס קאמוניקאט באריכטעט אז אירע טרופּן זיינען ארויינגעדרונגען אין די שטאטן פון מינאס געראעס, פּאראנא און באהיא, ברעכנדיק דעם ווידערשטאנד פון די רעבעלן.

דא ווערט באהויפּטעט, אז די רעוואלו־ציע איז ניט אפּפאולער, און אז די אינ־סורגענטן איז ניט געלונגען צו געווינען די שטיצע פון דער ארמיי און פון׳ם פלאט אין דער מאס אין וועלכער זיי האבן דער־ווארט.

ריא גראנד דא סול, בראזיליע, אקט. 13 דער ווארט דערוואַרטעט, אז די פראגע זאל אנטשלאסן ווערן ביי דער קאנפערענץ אין משך פון דער לויפנדיקער וואך.

—(::)—

פּרעזידענט פון אמעריקאנער „גאָלד סטאר״ מוטערס טויט

סאן־פראנציסקא, קאל., אקט. 13 (אר־טא). — מרס. לאה ה. דייוויס, די אידי־שע פרוי וואס איז געווען די נאציאנאלע פּרעזידענטן פון די אמעריקאנער „גאָלד סטאר״ מוטערס, איז דא געשטארבן אין איר היים.

די „גאָלד סטאר״ איז אן ארגאניזאציע פון אמעריקאנער מוטערס וועמעס זין האבן געדינט אין דער אמעריקאנער ארמיי און זיינען געפאלן אין די שלאכטן פון דער וועלט־מלחמה.

—(::)—

פּאָרט אויף באַזוך קיין אָטאַווא

די פריינט פון לאיער ראטנער בעטן צו מעלדן, אז ער איז אפּגעפאָרן אויף א ריי־זע קיין אטאווא.